

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
ДЕПАРТАМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КОМУНІКАЦІЙ З
ГРОМАДСЬКІСТЮ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ
Кафедра публічного управління та адміністрування
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра міжнародних студій та суспільних комунікацій**

ПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

15 квітня 2020 р., м. Полтава

**Полтава
2020**

УДК 32
П 50

Редакційна колегія:

Шаравара Т. О., проректор з науково-педагогічної роботи і перспективного розвитку Полтавської державної аграрної академії, доктор історичних наук, професор, голова редакційної колегії;

Ворона П. В., перший проректор Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості, доктор наук з державного управління, доцент;

Сизоненко Н. М., завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавської державної аграрної академії, кандидат філологічних наук, доцент;

Мелеганіч Г. І., доцент кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій Ужгородського національного університету, кандидат політичних наук, доцент;

Приходько С. М., доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавської державної аграрної академії, кандидат політичних наук, доцент;

Кончаковський Є. О., доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавської державної аграрної академії, кандидат економічних наук, доцент.

*Затверджено до друку вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавської державної аграрної академії (протокол № 9 від 17 квітня 2020 р.).*

П 50

Політичні трансформації сучасного суспільства: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (Полтава, 15 квіт. 2020 р.). Полтава : ПДАА, 2020. 186 с.

До збірника ввійшли тези доповідей докторів, кандидатів наук, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів, подані до організаційного комітету Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Політичні трансформації сучасного суспільства».

На основі міждисциплінарного підходу розглянуто кардинальні суспільно-політичні зрушення на глобальному та локальному рівнях, проаналізовано соціально-економічні, культурні, освітні трансформаційні процеси й модернізацію політичної системи.

Для науковців, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти ступенів вищої освіти бакалавр, магістр.

Тексти доповідей публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів, наведені факти та статистичні дані відповідають автори, а також наукові керівники (для студентів та аспірантів).

УДК 32
П 50

© ПДАА, 2020
© Автори статей, 2020

**Алла Ільченко – кандидат педагогічних наук, доцент,
Полтавська державна аграрна академія**

РОЛЬ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМІ ЯКІСНОЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ПОЛІТОЛОГІЇ

Сучасні економічні та соціальні перетворення, що відбуваються в Україні, потребують добре освічених, творчих фахівців, які можуть активно впливати на рівень виробничого та суспільного розвитку держави, умови життєдіяльності її громадян. Тому, на даний час спостерігається тенденція до об'єктивного підвищення значущості в житті українського соціуму і держави професії політолога як необхідного соціального інституту, що сприяє реформуванню українського суспільства, його демократизації. Актуальними залишаються питання якісної підготовки майбутніх політологів в умовах вищої школи.

Проблеми удосконалення вищої освіти та фахової підготовки спеціалістів, зокрема й політологів, висвітлюють у своїх працях відомі науковці: Т. Боголіб, Н. Борецька, І. Брандибура, І. Горбатенко, Л. Даниленко, А. Круглашов, Н. Опанасенко, І. Підласий, А. Столяров, інші. Різноманітні аспекти професійної підготовки майбутніх політологів описують й зарубіжні дослідники: А. Блер, К. Гормлі-Генан, К. Лестон-Бандеїра, Дж. Паркер, Г. Севігні, С. Торнтон, інші. Вони зазначають, що політична наука продовжує період свого кадрового, інституційного становлення як наукова дисципліна та академічна галузь, однак чимало аспектів даного питання потребують подальшого вивчення і наукового обґрунтування.

У сучасній політологічній науці існує три аспекти розуміння професії політолога: політолог-громадський експерт, політолог-вчений і політолог-спеціаліст в області практики політичного життя суспільства. У першому випадку, політолог – це визнаний громадський експерт в політичній, соціальній, політико-економічній сферах життя суспільства, а також в інших

сферах суспільства (військовій, оборони та безпеки, політико-правовій тощо), на які активно впливає влада, і які є областю політичної боротьби, утримання та використання політичної влади. У другому – політолог-вчений – дипломований фахівець політології, науковий експерт в галузі політики, здатний до трактування та інтерпретації політичного життя суспільства. У третьому – політолог – це не одна, а декілька досить різних професій: політичний аналітик, консультант, викладач політології, політичний журналіст [1]. Тому політолог, який є представником інтелектуальної еліти і працює в політико-владних, суспільно-політичних, освітніх установах й організаціях, засобах масової інформації, повинен володіти відповідними загальними й фаховими компетентностями.

Компетентність – це результативно-діяльна характеристика освіти; інтегрована якість особистості, що дає можливість вирішувати проблеми та типові завдання, які виникають в реальних життєвих ситуаціях, з використанням знань і досвіду, цінностей і нахилів, розуміючи «можливість», у даному випадку, не як «здатність» та «схильність», а як уміння. Компетентна людина, зауважує О. Пометун, це така людина, яка має спеціально структуровані (організовані) набори знань, умінь, навичок і ставлень, що набуваються у процесі освіти й дають змогу визначити, тобто ідентифікувати чи розв’язувати, незалежно від контексту (ситуації), проблеми, притаманні певній сфері діяльності [4].

На думку В. Болотова, А. Хуторського, В. Серікова, змістовий аспект компетентності включає такі складові: мотиваційну (готовність до появу компетентності); когнітивну (володіння знаннями); діяльнісну (сформованість способів діяльності, технологічної письменності); аксіологічну (освоєння цінностей, ціннісне ставлення до професійної діяльності і особистого зростання) [2]. Науковець І. Зимня запропонувала три основні групи компетентностей:

- 1) компетентність по відношенню до себе як особистості, суб’єкта життєдіяльності;

- 2) компетентність у взаємовідносинах з іншими людьми;

3) компетентність, щодо діяльності людини в усіх її проявах [3]. Тобто, компетентність передбачає не лише наявність ґрунтовних знань і досвіду, а й уміння актуалізувати накопичені знання й використовувати їх як в професійній діяльності, так і в певній життєвій ситуації.

Роль компетентнісного підходу в системі фахової підготовки політологів в умовах вищої школи полягає в переорієнтації традиційної освіти на компетентнісно-орієнтовану, спрямовану на задоволення особистісних, соціальних, професійних і культурних потреб суспільства. Тому, підготовка бакалаврів політології планується відповідно до профілю освітньо-професійної програми, що містить опис загальних і фахових компетентностей і програмних результатів навчання. Результати навчання повинні задовольняти потреби та очікування здобувачів вищої освіти і суспільства, забезпечуючи зайнятість і розвиток особистості. Випускники-політологи повинні бути спроможними продемонструвати, яких компетентностей вони набули в процесі навчання.

Впровадження компетентнісного підходу в навчанні стає можливим завдяки оновленому, удосконаленому, модернізованому плануванню й організації навчального процесу, покращанню методичного й матеріальнотехнічного забезпечення навчальних дисциплін загальної і фахової підготовки.

Отже, навчання на основі компетентнісного підходу в системі фахової підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Політологія» формує у студентів критичне мислення, відповідальне ставлення до здобуття знань і навичок, а також особистісні якості та професійні уміння і навички, що є необхідними як для професійної діяльності, так і життєдіяльності загалом.

Джерела та література

1. Беглиця В.П. Політична етика : навчальний посібник. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. 400 с.

2. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. URL: http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/111/1/Holovan_3.pdf

3. Зимняя И.А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании. М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. 42 с.

4. Пометун О.І. Компетентнісний підхід у сучасній історичній освіті. Історія в школах України. № 6. 2007. С. 3-12.